

Rekenkamerbrief

Verkendend onderzoek bezuinigingen

Rekenkamer Maastricht

Februari 2023

Rekenkamer Maastricht**Samenstelling:**

De heer drs. Ton Dreuw RC, voorzitter (wnd.)

De heer drs. Paul Janssen RA

Mevrouw mr. Mirjam van Kimmenaede

Mevrouw ir. Jolanda de Kreij

Mevrouw drs. Rieneke van Zutphen

Secretariaat:

Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

e-mail: secretariaat@rekenkamermaastricht.nl

website: www.rekenkamermaastricht.nl

Naar aanleiding van de door de rekenkamer in samenspraak met de Commissie begroting en verantwoording opgestelde onderzoeksagenda 2022, heeft de rekenkamer een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de informatievoorziening aan de raad inzake de structurele bezuinigingen ten bedrage van € 17 miljoen in het Sociaal Domein waartoe college en raad in 2020 besloten. Het belang van dit onderwerp was gelegen in de in 2019 geconstateerde begrotingsoverschrijdingen in het Sociaal Domein.

Een verkennend onderzoek houdt in dat op basis van de beschikbare informatie een globale beoordeling plaatsvindt om te bezien of er voldoende aanknopingspunten zijn die een diepgaand onderzoek rechtvaardigen.

De rekenkamer wil met deze brief de bevindingen uit het verkennend onderzoek met u delen en daar ook enkele adviezen aan verbinden.

Conclusie van de verkenning

De rekenkamer stelt vast dat de informatievoorziening aan de raad over de realisatie van de bezuinigingsdoelstellingen in algemene zin van voldoende niveau is om de controlerende taak van de raad te kunnen invullen. Wel ziet de rekenkamer nog enkele verbeterpunten bij de aansluitingen tussen de rapportages en bij de inhoudelijke toelichting over gerealiseerde en niet gerealiseerde bezuinigingen. De rekenkamer ziet op dit moment geen aanleiding een diepgaand onderzoek uit te voeren naar de informatievoorziening over de realisatie van de bezuinigingen in het Sociaal Domein.

Feitelijke bevindingen n.a.v. globale beoordeling documenten

De rekenkamer constateert in haar verkennend onderzoek op basis van beoordeling van de in de bijlage genoemde documenten de volgende punten:

1. Onderlegger bezuinigingsproces

De Onderlegger bezuinigingsproces van 3 maart 2020 vormt het uitgangspunt voor de te maken inhoudelijke keuzes door de gemeenteraad om een sluitende begroting 2021-2024 vast te stellen. In de onderlegger wordt een inhoudelijk collegescenario voorgesteld om ca € 17 miljoen structureel te bezuinigen. In de Onderlegger bezuinigingsproces is tevens in bijlage 1 een financieel overzicht (budgettair kader) opgenomen (inclusief toelichting) over de jaren 2020 tot en met 2024. In dit overzicht wordt tevens aangegeven hoe de gemeente verwacht de begrotingstekorten te dekken. De rekenkamer constateert dat één van de posten die de verwachte begrotingstekorten moet dekken de bezuinigingsvoorstellen zijn, die zijn benoemd in de onderlegger.

2. Pre-begroting 2021

In de Pre-begroting 2021 d.d. 19 juni 2020, wordt vooruitlopend op de begroting 2021, wederom een uitgebreid financieel overzicht (budgettair kader) weergegeven over de jaren 2021 tot en met 2024. Ook nu wordt in dit overzicht aangegeven hoe de verwachte begrotingstekorten gedekt moeten gaan worden. Een van de posten die de verwachte begrotingstekorten moeten dekken zijn de bezuinigingsvoorstellen ten bedrage van ruim € 20 miljoen.

In bijlage 1 bij de Pre-begroting 2021 d.d. 19 juni 2020 wordt een uitgebreide toelichting gegeven op de bezuinigingsmaatregelen die structureel tot een besparing van ruim € 20 miljoen moeten leiden.

Tevens worden de aanpassingen op de Onderlegger bezuinigingsproces d.d. 3 maart 2020 weergegeven.

De rekenkamer constateert dat er geen direct zichtbare aansluiting bestaat tussen:

- het budgettaire kader volgens de Onderlegger bezuinigingsproces d.d. 3 maart 2020 en volgens de Pre-begroting d.d. 19 juni 2020. Verschillen worden voornamelijk kwalitatief toegelicht;
- de in bijlage 1 van de pre-begroting genoemde bezuinigingen en de in het budgettaire kader van de pre-begroting verantwoorde bezuinigingen als dekking van het begrotingstekort;
- de aanvullende bezuinigingen ten bedrage van € 3 miljoen en de in bijlage 1 van de pre-begroting genoemde bezuinigingen.

Advies 1:

De rekenkamer adviseert om expliciet aandacht te besteden aan de aansluiting tussen de verschillende documenten die over hetzelfde budgettaire kader handelen.

3. Memorie van antwoord bij de pre-begroting

In de Memorie van antwoord bij de Pre-begroting 2021 wordt onder andere naar aanleiding van de raadsrondes van 24, 25 en 26 augustus 2020 aanvullende informatie verstrekt over de Pre-begroting 2021. Deze aanvullende informatie gaat enerzijds over de financiële effecten van de bezuinigingen en behandelt in beperkte mate de niet-financiële (maatschappelijke) effecten van de bezuinigingen.

Advies 2:

De rekenkamer adviseert om ook aandacht te besteden aan de niet-financiële (maatschappelijke) effecten van de bezuinigingen.

4. Stand van zaken bezuinigingsmaatregelen d.d. 15 april 2021

Op 15 april 2021 is de gemeenteraad met een raadsinformatiebrief geïnformeerd over de stand van zaken van de bezuinigingsmaatregelen pre-begroting 2021.

De rekenkamer constateert dat in de raadsinformatiebrief alle bezuinigingsmaatregelen zijn genoemd zoals ook in de Pre-begroting 2021 genoemd (bijlage 1 inclusief amendementen), maar dat alleen in de toelichting staat vermeld of deze gerealiseerd zijn of niet. Derhalve is het totaaleffect van gerealiseerde en niet gerealiseerde bezuinigingen niet direct zichtbaar.

Advies 3:

De rekenkamer adviseert om in de rapportages ook het totaaleffect van de gerealiseerde en niet gerealiseerde bezuinigingen zichtbaar te maken

5. Bestuursrapportage 2021

In de Bestuursrapportage 2021 met peildatum 1 oktober 2021 wordt een verwacht financieel resultaat 2021 gerapporteerd van € 5,8 miljoen positief ten opzichte van de Programmabegroting 2021. In de Bestuursrapportage 2021 wordt het gerealiseerde effect over 2021 van de bezuinigingen niet vermeld ten opzichte van de Programmabegroting 2021.

Advies 4:

De rekenkamer adviseert om in de rapportages het totaaleffect van de gerealiseerde bezuinigingen ten opzichte van de programmabegroting zichtbaar te maken

6. Jaarrekening 2021

In bijlage 12 van de jaarrekening 2021 wordt een toelichting gegeven op de actuele stand van de realisatie van de bezuinigingen. Conform de toelichting in bijlage 12 is € 10,4 miljoen gerealiseerd en € 1,5 miljoen niet gerealiseerd in 2021.

7. Voortgangsrapportages 2022

De rekenkamer heeft, ondanks de informatie-uitvraag over 2022, geen voortgangsrapportages over 2022 ontvangen met betrekking tot de stand van de realisatie van de bezuinigingen over 2022.

Algemeen oordeel

De rekenkamer constateert dat in algemene zin de raad voldoende is geïnformeerd met betrekking tot de realisatie van de bezuinigingsdoelstellingen. Maar ook dat er verbeterpunten zijn m.b.t. de aansluitingen tussen rapportages alsmede m.b.t. realisatie van de bezuinigingen.

De rekenkamer heeft enkele adviezen geformuleerd om hier invulling aan te geven, maar ziet op basis van dit verkennend onderzoek onvoldoende aanleiding voor een diepgravender onderzoek naar de informatievoorziening met betrekking tot de bezuinigingen.

Wij verwachten u hiermee geïnformeerd te hebben en zijn vanzelfsprekend tot een nadere toelichting bereid.

Bijlage: Betrokken informatie

De rekenkamer heeft voor dit verkennend onderzoek de volgende informatie opgevraagd bij de gemeente:

1. Informatie waaruit blijkt welke bezuinigingsdoelstelling definitief is vastgesteld.
2. De belangrijkste documentatie waaruit blijkt hoe de raad in 2022 is geïnformeerd over de realisatie van de voorgenomen bezuinigingen.
3. De belangrijkste documentatie waaruit blijkt of de voorgenomen bezuinigingen in 2022 ook zijn gerealiseerd en welke effecten deze hebben op de rekening 2022.
4. Documentatie waaruit blijkt of het college en de raad zicht hebben op de niet-financiële effecten van de voorgenomen en gerealiseerde bezuinigingen.

De rekenkamer heeft naar aanleiding van deze informatie-uitvraag de volgende informatie ontvangen:

1. Onderlegger bezuinigingsproces richting kaderbrief 2020 (3 maart 2020).
2. Begroting 2021 (inclusief bezuinigingsvoorstellen).
3. Raadsvoorstel 63-2020 pre-begroting 2021 inclusief raadsbesluit en bijlagen:
  - a. Pre-begroting 2021,
  - b. Toelichting bezuinigingsmaatregelen,
  - c. Overzicht Coronagevolgen,
  - d. Memorie van antwoord bij pre begroting,
  - e. RIB 26 mei 2020: Financiële effecten latere besluitvorming bezuinigingen,
  - f. Amendement aanpassen pre begroting.
4. RIB d.d. 15 april 2021 stand van zaken bezuinigingsmaatregelen (pre) begroting 2021;
5. Bestuursrapportage 2021.
6. Jaarstukken 2021 met bijlage 12 'Actualisatie stand van zaken'.